

jim je bilo dovoljeno z niž. av. naredbo od 12. junija 1789, dovoljuje neprestano trgovanje z njimi, to se vidi iz tega, da so se trgovske pravice kramarjev na Kranjskem raztezale mnogo dalje, nego v mnogih drugih kronovinah. Vsak kramar dobil je končno pravico, da se je smel pečati s trgovino v vsem obsegu. ako se je izkazal, da se je trgovine dobro naučil in da ima potrebno zalogo za trgovca, če tudi je ostal trgovstvu le kot kramar vdružen. (Svoboščina graške in ljubljanske trgovske družbe.)

(Dalje prihodnjic)

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

IV. svojo sejo imel je deželni zbor kranjski dne 21. septembra ter je rešil od 20 točk dnevnega reda vse, razun zadnjih treh, ker je pri razpravi o poročilu finančnega odseka o strokovni šoli za šivanje čipek in umetno vezenje v Ljubljani, bila pričakovati obširna razprava in je popoldne kmalu hotel o važnih poročilih posvetovati se finančni odsek.

Po odobrenem zapisniku zadnje seje, naznani deželni glavar dopis c. kr. deželnega predsedništva. v katerem se posreduje naznanilo Nj. cesarske visokosti cesarjeviča Rudolfa, da mu v veliko obžalovanje ni moč vdeležiti se s svojo soprogo, nadvojvodico Stefanijo, slovesnega odtvorjenja deželnega muzeja Rudolfinum. — To naznanilo spremlja g. deželni glavar s sledečimi besedami:

„Slavna zbornica! Kakor s tega dopisa razvidno preuzvišenemu vladarju in njegovi dinastiji vedno vdani deželi Kranjski v temu letu ne bode mogoče Njegovo cesarsko Visokost cesarjeviča Rudolfa in Visoko njegove prevzvišene soproge cesaričine Stefanije pozdraviti v svoji sredinji. Kakor smo prepričani, da bi se bila Njegova cesarska visokost rada vdeležila naše slavnosti, pridružimo se tudi mi obžalovanju Njegove cesarske Visokosti, da mu ni moč, obiskati bilo našo deželo. Nadejamo se pa, da bode to kar letos ni mogoče, očitvidno zaradi obilnega posla, katerega ima Njegova cesarska Visokost v interesu skupne vojne, mogoče v najbližji prihodnosti in da se nam bode podala prilika, izraziti čutila največje vdanosti Njegovima cesarskima Visokostima in Njeno casarsko Visokost gospo cesaričino prvič pozdraviti v naši deželi. Predlagam da se ta dopis jemlje na znanje.“

Vse druge točke dnevnega reda rešilo so se po predlogih poročil dotičnih odsekov oziroma, deželnega odbora.

Tudi pri poročilu upravnega odseka, poročevalec g. dr. Papež, o premembi § 13. deželnega volilnega reda, ni bilo ugovora in se je sprememba v soglasji z določilom § 54 deželnega volilnega reda, sprejela v navzočnosti več kot $\frac{3}{4}$ vsih poslancev in z večino $\frac{2}{3}$

gla-ov ker je glasovalo, kakor je proglasil g. deželni glavar za premembo vsih 31 oziroma 32 navzočih poslancev.

V. seja deželnega zbora bila je včeraj dné 25. t. m.

Po odobrenim zapisniku zadnje seje, privoli se poslancu baronu Apfalterer-*nu* dopust še za ostalo dobo tega zasedanja. Pri točkah dnevnega reda bile so razun ene vse razprave mirne in nepomenljive. Le pri poročilu finančnega odseka o ustanovitvi strokovne šole za umetno šivanje čipek in za umetno vezenje, poročevalec g. poslanec Murnik, nastala je živahna razprava za to, ker naučni minister za to šolo odločil slovenski učni jezik. Opozicija se je čudila, kako je moč, da naučni minister more odločiti za tako šolo slovenski učni jezik in v razpravo segla sta poslanca Deschmann in Schwegel.

Prvi delal je, kakor bi ugibal kedo da je zakrivil to nesrečo nad kranjskim nemštvam ter je izrekel menenje da je to ena koncesij državnim poslancem za to, ker so glasovali za državni davek na špirit. — Baron Schwegel je zopet hotel se kazati praktičnega ter zagovarjal potrebo nemškega poduka, vendar pa je tudi sedaj ponavljal psovko zoper naučnega ministra Gautsch-a rekoč, da se je v tej zbornici zadnjič imenoval sramota stoletja, podtikujoč te besede poslancu g. dr. Poklukar-ju. Poslanec g. Šuklje pobijal je izredno srečno puhlost g. Deschmann-ovega dokazovanja in je trdil, da pri zagotavljeni rabi slovenske in nemške terminologije v šoli bode ta pristopna tudi nemškim učenkam, akoravno se sme soditi da med 100 učenkami ne bode 5 slovenščine nezmožnih.

Stvarno, temeljito in odločno zavračal je oba protigovornika tudi poročevalec g. Murnik, ki je koncem govora g. baron Schwegel-u tudi iz stenografičnega zapisnika dokazal, prečitajoč ves dotični stavek, da je dr. Poklukar imenoval odzivanje učencev iz srednjih šol, ne pa ministra, sramoto stoletja. Baron Schwegel pa zopet svoje trdil, rekoč, da je njegova trditev prava, ker jo je že o prejšnjem zasedanju izrekel.

Prihoduja seja je jutri v četrtek.

Naši dopisi.

(Konec)

Iz ljubljanske okolice. 30. avgusta. (Šolsko.) Šolskih vrtov bilo je v tem okraji 19. Na 16terih podučevalo se je v sadjarstvu in zelenjadoreji, a na 3 pa samo v sadjarstvu. V teh vrtih nahajalo se je 8845 divjakov, 134 maternih dreves in 6456 požlahtnječkov. Poleg tega nahajalo se je v teh vrtih tudi 30 trt in 21 panjev čebel, kateri so se pa do sedaj upno uže podvojili. Med občane razdeljenih bilo je iz šolskih vrtov 680 dvoletnih divjakov in 305 požlahtnjenih drevesc. Učitelji in učenci tega okraja požlahtnili so letos na svojih šolskih vrtih 3010 drevesc.

Šolski vrtovi naj bodo uzorni; zanemarjeni šolski vrt je učitelju v sramoto. Kako naj se šolski vrti obdeljujejo, govori listič „Vrtnar,“ knjižica „Ovočarstvo I.“ del od R. Dolenca, „Vrtnarstvo“ od g. Pirca in „der Schulgarten“ od Langauer-ja, kateri spisi se vsakemu učitelju najtopleje priporočajo.

Kar zadeva predpisane predmete, podučevalo se ni na vseh šolah v telovadbi in ženskih ročnih delih. Kar zadeva ročna dela, naj se potrudijo voditelji šol, da pridobe za ta poduk kako privatno zmožno osebo, katera bode za trud svoj dobivala denarne nagrade.

Toliko na kratko po poročilu gospoda okrajnega šolskega nadzornika našega šolskega okraja ob konferenci dne 17. julija t. l.

Dostavek. Da šolstvo v tem okraju tako pošteno napreduje, gre še posebna zahvala in zasluga našemu vrlemu g. c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku Vinkotu Levstiku. On je pravi mož na svojem mestu in popolno kôš zadači svoji. Strog je, kjer je treba, a nasprotno pa pravi oče svojim sotrudnikom učiteljem.

Ker se nadzorniška doba bliža že svojemu koncu, višje oblasti boljšega storiti ne morejo za prospeh šolskega napredka v tem okraju nego da nam tega za šolo — osobito v zadnej dobi resnično zasluženega moža — zopet okrajnim šolskim nadzornikom za prihodnjo dobo imenujejo in postavijo. Bog ga živi!

Venceljnov.

Iz Ljubljane. — Deželni zbor kranjski. Delovanje zboru napreduje dobro in izrekoma finančni odsek podajal je do sedaj največje število poročil za javne seje. Iz upravnega odseka došlo je do sedaj še le eno poročilo, odsek za letno poročilo pa je naznanil za jutrišnje sejo poročila o treh paragrafih. Izmed važnejih vprašanj bilo je včeraj rešeno ono premeščenja bolnice ven iz mesta ljubljanskega tako, da sme sicer za primerno ceno prilično nakupiti stavišče, da pa vendar premeščenje samo ostane odvisno kupnine za sedajno bolnico in pa od izdatnosti podpore ljubljanskega mesta in pa hranilnice. Rešiti je še vprašanje dolenske železnice, za katero namerava deželni zbor priporočiti vdeležbo dežele s svoto 500,000 gl., dalje gledališko vprašanje, pri katerem je tudi še letos treba določiti stavišča in pa dopolniti v prejšnjim zasedanji sklenjenih vodil za zgradbo. Deželni proračun bo le v obče ugoden, ako ravno dežela pri davku na žganje zgubi pomenljivo svoto, zato, ker se pri deželnem posojlu za prihodnje leto kaže presežek 110,000 gl.

Razprave v zboru vrše se sploh mirno, akoravno bi nasprotna manjšina, večino prav rada speljala na led, da bi potem mogla v svojih listih kričati in lagati o „surovosti“ slovenske deželno-zborske večine.

— V Kranju in v Žireh bode lepa cesarska slavnost prihodnjo soboto in nedeljo dne 6. in 7. t. m.

— Velikanski top peljali so minuli četrtek skoz Ljubljano v Pulj. Top je namenjen za našo novo vojno oklopnico s stolpom „cesarjevič Rudolf“. Cev topova tehta 48.500 klg. je dolga 10.625 m. Kalibar ali vo-

tlina cevi meri 30.5 $\frac{1}{m}$., teža jednega jeklenega streliiva (podolgaste krogle) znaša 455 klg., za vsak strel potrebuje se 141 kil rujavega smodnika, naj večja daljava strele znaša 16 kilometrov ali 2.1 mile, to je nad 4 ura hoda.

Oklopnica „cesarjevič Rudolf“ obročena bode na stolpu s tremi taki topovi.

— Volitev mestnega predstojništva v Kranju. Pri občinski volitvi mesta Kranja dne 6. sept. t. l. so bili izvoljeni: za župana g. Karol Šavnik, za svetovalce: gg. Ferdinand Sajovic, Tomaž Pavšlar in Franc Dolenc.

— Vabilo k slavnosti blagoslovljenja šolske zastave v Nevljah, v nedeljo 7. oktobra 1888. Vspored:

1. Blagoslovljenje zastave ob 3. uri popoldne.
2. Slavnostni govor.
3. O 40letnici cesarjevi. Pesem; zložil Ivan Zarnik. Deklamuje Katarina Virjent.
4. Slovenska dežela. Deklamuje Stanislava Zarnik.
5. Slovo slovenskega vojaka. Pesem; zložil Ivan Zarnik. Deklamuje Sušnik Ivan.
6. Mladini. Pesem; zložil Ivan Zarnik. Deklamuje Antonija Novak.
7. Razdeljenje kujižice „Cesar Franc Jožef I.“ mej šolsko mladino.

8. Pogostenje šolske mladine.

Mej posameznimi točkami in pri ljudske veselici svira Kamniška veteranska godba.

S to slavnostjo združi se ob enem splošna ljudska veselica v proslavo 40letnega vladanja presvitlega cesarja Franc Jožefa I. K tej slavnosti vabi slavno občinstvo šolsko vodstvo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Grof Kalnoky vrnil se je z Nemške nazaj na Dunaj in časniki ugibljejo, kaj da bi se bila mogla dogovoriti z Bismarkom. Ker se je uradno naglašalo da bode razgovor zadeval tudi trgovinske razmere med Nemško-Avstrijsko, dalo je to nemško-narodnim časnikom takoj povod pisariti o „tesneji“ zvezi z Nemško po njihovem okusu. — Dne 3. oktobra pride na Dunaj Nemški cesar in se bode mudil približno 6 dni, pa zadnje tri dni na lovz na Gornještajerskem. Za sijajen sprejem delajo se velike priprave. V nižeavstrijskim deželnem zboru odgovoril je c. kr. namestnik baron Possinger na interpelacijo Verganijevo z veliko odločnostjo zaradi postopanja policije povodom obsodbe Schönererjeve, zbornica je glasno odobraval odgovor namestnikov.

Ko se je razglasilo, da dne 3. oktobra nemški cesar doide na Dunaj, takoj pričelo se je gibanje prusjaške nemške stranke v mestnem odboru dunajskim in pa v sedaj zborujočem nižeavstrijskem deželnem zboru. Mestni zastop dela za okinčanje mesta tolike priprave, kakor bi imelo slaviti lastnega cesarja, in v deželnem zborn stavil je protisemit in pristaš Schönererjev Ver-